

10—24/2/1962.

8

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERHELYETTESÉNEK****002. számú
UTASÍTÁSA****Budapest, 1962. február hó 4-én.**

A Belügyminisztérium és szervei személyi állományának légoltalmi oktatása 1958., illetve 1960. évben megtörtént. A korszerű védelemre való felkészülés érdekében azonban szükséges, hogy a BM. szervek állománya megismerje a korszerű támadó fegyverek hatásait és az ellenük való védekezés lehetőségeit. Ennek érdekében

e l r e n d e l e m :

a jelen utasítás mellékleteként kiadott kiképzési terv alapján 1962. február hó 1-től november hó 1-ig 16 órás légoltalmi kiképzésben kell részesíteni:

a) BM. központi szerveinél:

- BM. Titkárság,
- BM. II. Főosztály osztályai
- BV. Országos Parancsnokság,
- BM. Személyügyi Főosztály,
- BM. Terv és Pénzügyi Főosztály,
- BM. Anyagi és Technikai Főosztály,
- BM. Tanulmányi és Módszertani Osztály,
- BM. Fegyelmi Osztály,
- BM. Szervezési Osztály,
- BM. Külügyi Osztály,
- BM. Hírosztály,
- BM. Központi Ellátó Osztály,
- BM. Egészségügyi Osztály,
- BM. Üdültetési Osztály,
- BM. Sport Osztály,

b) BM. egyéb szerveinél:

- BV. Országos Parancsnokság területi szervei,
- BM. Központi Klub,
- BM. garázsok,
- BM. Központi Raktár,
- BM. Fegyverszertár,

- BM. Központi konyha,
— BM. Futárszolgálat,
8 — BM. Nyomda,
— Egészségügyi intézmények,
— BM. Gépkocsijavító Vállalat
teljes személyi állományát.

A BM. iskolákban, tanintézetekben — a 3 hónapnál rövidebb ideig tartó tanfolyamok kivételével — a szakmai oktatás mellett 1962. november 1-ig jelen utasítással egyidejűleg kiadott kiképzési terv szerint légtalmi oktatást kell szervezni az iskolák teljes személyi állománya részére.

A kiképzéseket — a szakmai továbbképzésekhez hasonlóan — munkaidő alatt kell megtartani.

A kiképzési tervben meghatározott tananyag leadására az illetékes szerv parancsnoka (vezetője) az állományból jelöljön ki felelőst. E célból szükség esetén igénybe vehetők a BM. szakágazati szervei is (rendőrség, tűzoltóság, eü. intézmények, stb.). Fel lehet kérni az előadások megtartására ezenkívül, a területileg illetékes légtalmi szerveket, vagy e szervek megfelelően kiképzett aktívait (előadóit). Külső előadók díjazását az illető szerv költségvetésében a kiképzési célra biztosított összegből kell fedezni.

A légtalmi oktatások tananyagául a BM. Légtalom Országos Törzsparancsnokság 1961. évben kiadott „Általános légtalmi ismeretek” című kiadványát kell felhasználni, a kiképzési tervben meghatározott irányelvek figyelembevételével. Az egészségügyi intézmények beosztottai részére a kiképzési tervtől eltérő magasabb fokú — de a légtalom kérdésével összefüggő — egészségügyi szakanyagot kell a tervben meghatározott óraszámokban oktatni.

Jelen utasításban érintett szervek vezetői, a mellékelt kiképzési terv felhasználásával „Kiképzési ütemterv”-et kötelesek készíteni és az oktatást az abban foglaltak szerint végrehajtani.

A kiképzések befejezését 1962. november hó 30-ig — a kiképzett létszám feltüntetésével — a BM. épületek légtalmi törzsparancsnokának kell jelenteni.

Jelen utasításom végrehajtásának ellenőrzését a BM. épületek légtalmi törzsparancsnoka szervezze meg és az ellenőrzések tapasztalatairól hozzám 1962. december 31-ig tegyen jelentést.

FÖLDES LÁSZLÓ s. k.,
a belügyminiszter I. helyettese

Felterjesztve: Miniszter elvtársnak,
Kapják: Miniszterhelyettes elvtársak,
Országos Parancsnokok,
kiképzésre kötelezett szervek vezetői.
Készült: 150 példányban.
Tartalmaz: 6 nyomott lapoldalt.

**Melléklet a BM. személyi állománynak légoltalmi kiképzése tárgyában
kiadott 002. sz. miniszterhelyettesi utasításhoz**

KIKÉPZÉSI TERV

a BM. személyi állományának légoltalmi oktatásához

A kiképzés célja: A BM. objektumaiban szolgálatot teljesítő elvtársak megismertetése az objektumok légoltalmi szervezetének tennivalóival és az általános légoltalmi feladattal.

A kiképzés tartama: 16 óra.

A kiképzés tárgykörei és az óra számainak elosztása:

1. A légitámadás korszerű eszközei	2 óra
(Az imp. hadseregek fegyverzetében lévő korszerű légitámadó eszközök.)	
2. A rendfenntartó, felderítő-jelentő egység feladata	1 óra
3. A tűzvédelmi egység feladata	3 óra
4. A vegyvédelmi egység feladata	3 óra
5. A műszaki-mentő egység feladata	2 óra
6. Az egészségügyi egység feladata	4 óra
7. Az óvóhely egység feladata	1 óra
Összesen:	16 óra

A kiképzéshez szükséges tansegédlet:

„Általános légoltalmi ismeretek 1961.” BM. Légoltalom Országos Törzsparancsnokság kiadásában. A továbbiakban Ts-el jelöljük a tartalomnál az oldalszámok feltüntetésével.

Felhasználható szemléltető eszközöket a tárgyköröknél külön-külön felsoroljuk. A megnevezett oktató képeket a területileg illetékes megyei, városi légoltalmi törzsparancsnokságtól kell az egyes előadások időtartamára kölcsön kérni.

A tárgykörök tartalmának ismertetése:

1. A légitámadás korszerű eszközei

Tartalom:

A korszerű támadó eszközök általános ismertetése. (Ts. 9. old.)

Nagy-ható távolságú irányított lövedékek.

(Az irányítható szárnyas lövedékek. A rakétalövedékek. A repülőgépek reaktív lövedékei. Ts. 12—15.)

Az atomfegyverek; a rombolóhatású atomfegyverek és hatásai; sugárzó harcanyagok. (Ts. 35—58. old-ig)

Az atombomba robbanása következtében keletkezett kárterület jellemzése. (Ts. 314—318. old-ig)

A légvédelem feladatai. (Ts. 71—72 old-ig)

Felhasználható szemléltető eszközök:

- Az atomok szerkezete és méretei (oktató kép).
- Az atom-magenergia (oktató kép).
- Az atomenergia felhasználása (oktató kép).
- Az atombomba robbanásának hatásai (oktató kép).

2. A rendfenntartó, felderítő és jelentő egység feladata.

Tartalom:

- A rend és biztonság fenntartása. A rendfenntartó szolgálat feladata. (Ts. 321., 77. old.)
- A kárhely felderítése. (Ts. 318—320-ig)
- A lakosság magatartása a készenléti állapot elrendelése után. (Ts. 82—85-ig)
- A légtalmi egységek és alakulatok tevékenysége különféle készütségi helyzetben. (Ts. 312—314-ig)

Felhasználható szemléltető eszközök:

Önvédelmi csoportok működése című oktató kép I—II.

3. Tűzvédelmi egység feladata:

Tartalom:

- Napalm, pirogél gyújtóbomba. (Ts. 21—25-ig)
- Megelőző tűzrendészeti intézkedések. (Ts. 264—268-ig)
- Mentőtűzrendészet. A tűzoltás alapfogalmai, módjai, anyagai. (Ts. 268—275-ig)
- A tűzoltás eszközeinek ismertetése. (Ts. 275—295-ig)
- E témánál csak azokat az eszközöket kell ismertetni, illetve a használatát bemutatni, melyek az érdekelt objektum rendelkezésére állnak.
- Folyadékkal, kocsonyás anyaggal (napalm, pirogél) töltött gyújtóbombák oltása. Ts. 297—309-ig)
- A tűzvédelmi egységek működése. (Ts. 338—340-ig)

Felhasználható szemléltető eszközök:

- Az önvédelmi csoport működése című I., II. oktató kép.
- A rendelkezésre álló tűzoltó eszközök.

4. A vegyvédelmi egység feladata:

Tartalom:

- Vegyí harcanyagok ismertetése. Vegyí harcanyagok alkalmazásának felderítése. (Ts. 25—34-ig)
- A légzőszervek védőeszközei. A gázálarok ismertetése. (Ts. 130—152-ig csak a rendelkezésre álló gázálarok típusát kell ismertetni.)
- Védőruházatok (Ts. 154—162-ig, csak az objektum által használandó és rendelkezésre álló védőruházatot kell ismertetni.)
- Segéd (szükség) gázvédő eszközök a bőrfelület védelmére. (Ts. 163—165-ig)
- Élelmiszerek, takarmány és a víz védelme. Gázmentesítésről általánosságban, gázmentesítő anyagok. (Ts. 166—174-ig)
- Gázmentesítő eszközök és felszerelések. (Ts. 174—179)
(Csak a kézi szerszámok és eszközök)
- A gázmentesítés végrehajtása (Ts. 184—187-ig), valamint a „Szennyezett épület” 188. oldal és a „Ruházat, lábbeli és fehérnemű gázmentesítése” 193—194. oldal)
- Az élelmiszerek, takarmány és a víz gázmentesítése. (Ts. 197—198. oldal)
- Sugármentesítés. (Ts. 198—207. old-ig)

Személyek és a ruházat, szállítóeszközök sugármentesítése. (Ts. 207—214-ig)
Vegy- és rádióaktív harcanyagokkal szennyezett terepen betartandó biztonsági rendszabályok. (Ts. 214—215-ig)
Radiológiai mérőműszerek. (Ts. 60—65-ig)
A mentesítő egységek működése. (Ts. 335—337-ig)

Felhasználható szemléltető eszközök:

51 M csapatgázálarc, sisakgázálarc használata.
Gázvédőlepel és gázvédőharisnya használata.
A könnyű gázvédőruha használata. Gázmentesítés kézi eszközökkel.
Gázfelderítő járőr működése.
Gázmentes átjárók létesítése, illetve készítése.
Önvédelmi csoportok működése II.
DP 1—A sugárszintmérő készülék.
DP 11—A sugárszennyezettségmérő készülék.
DP 21—A egyéni sugáradagmérő és töltőberendezés.
Gázálarc-szükség egyéni védőeszközök, stb.

5. A műszaki-mentő egység feladata.

Tartalom:

A műszaki mentésről általában. Életmentés a beomlott, vagy eltorlaszolt óvóhelyekről. Műszaki mentés sérült helyiségekből és romos épületekből. Kárelhárítás és ideiglenes helyreállító munkák. Épületek ideiglenes helyreállítása.
A közművek és épületgépészeti műszaki berendezések helyreállítása. (Ts. 222—233-ig)
A műszaki mentés megszervezése. (Ts. 321—323-ig)

Felhasználható szemléltető eszközök:

Önvédelmi csoportok működése II. (oktató kép)
Emberéletek mentése óvóhelyekről, 1., 2., 3., 4. kép.
Sérült épületek műszaki mentése. (oktató kép)

6. Az egészségügyi egység feladata

Tartalom:

Elsősegélynyújtás sérülések, sugárzó és vegyi-harcanyagokkal történő szennyeződés, égés, traumás shock, hóguta, ájulás, napszúrás, vízbefulladás esetén. (Ts. 239—258-ig)
Az egészségügyi egységek működése. (Ts. 324—333-ig)
A biológiai fegyver és néhány fertőző betegség rövid ismertetése. (Ts. 65—70-ig)
Biológiai támadás hatása elleni védekezés eszközei és anyagai. (Ts. 165—166-ig)
Fertőtlenítés, rovarirtás és patkányirtás, biológiai mentesítés, fertőtlenítés (Ts. 215—222-ig)
Biológiai támadás hatásának felszámolása. (Ts. 345—352-ig)

Felhasználható szemléltető eszközök:

Elsősegélynyújtás I—IV. oktatókép.
Biológiai fegyverek és hatása elleni védekezés cím alatt kiadott 1—16. oktatókép.
— az ember csontváza,
— az ember belső szervei,
— a vérkeringés.

7. Az óvóhely egység feladata

Tartalom:

Az óvóhelyek általános ismertetése. Nyílászáró szerkezetek. Az óvóhelyek belső berendezése. Szükségóvóhelyek ismertetése. Az óvóhelyek és szükségóvóhelyek karbantartása. (Ts. 86—114-ig)

Az óvóhely egységek működése. (Ts. 330—335-ig)

Felhasználható szemléltető eszközök:

Épület alatti TGS óvóhely.

Fedett árokóvóhely.

Födémek megerősítésének módjai.

Szívó-szűrőgép.